

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.

Velja za celo leto \$8.00
Za pol leta 3.00
Za New York celo leto 6.00
Za inosestivo celo leto 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sun. &
and legal holidays.
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 78 — ŠTEV. 78.

NEW YORK, FRIDAY, APRIL 2, 1920. — PETEK, 2. APRILA, 1920.

VOLUME XXVIII — LETNIK XXVIII

PETERO SOCIJALISTOV IZKLJUČENIH.

IZJAVA UGLEDNEGA JURISTA. — LJUDJE, KI IZRABLJAJO PATRIOTIZEM V SVOJE SEBIČNE NAMENE, SO ZELO VELIKI SOVRAŽNIKI NAŠIH NAPRAV. — ZNAČILNA ČESTITKA. PRISLI SO ČASI, KO MANJŠINA ODLOČUJE. — IZJAVE IZ KLJUČENIH SOCIJALISTOV.

Zagovorniki petero socijalističnih poslancev, ki so bili večeraj v veliko večino izključeni iz newyorške poslanske zbornice, se bodo danes posvetovali, kaj jim je storiti, da spravijo celo zadevo pred sodišče. To izjavo je izdal advokat S. John Block.

Zaenkrat se ve samo toliko, da bodo advokati vložili pritožbo. — Proti neumnosti se celo bogovi brezuspšno bojujejo — je rekel Samuel A. De Witt, eden izključenih.

Charles E. Hughes, bivši član najvišjega sodišča ter predsednik nekoga odbora newyorške advokatske zbornice, je izjavil:

— Na vsak način moram povedati svoje mnenje glede tega dogodka. Pravi amerikanizem se ni dobil tako težkega udara. Ljudje, ki se poslužujejo patriotizma v svoje sebične namene, so zelo nevarni prijatelji naših naprav. Že večkrat sem pojasnil svoje stališče o tej zadevi in nisam niti najmanjšega vzroka izpremenjati ga.

Izvrševalni odbor tukajšnje American Defense Society je poslal sledečo brzojavko speakerju Sweetu: — Nam je v veliko zadovoljenje, ker je zbornica izključila socijaliste na priporočilo justičnega odbora. Naša borba proti boljševizmu nas je prepričala, da se morajo one neloyalne in nevarne doktrine uničiti samo s pomočjo takih mož kot ste vi.

Samuel Orr, eden izključenih je rekel večeraj, da je žalostno, ker v sedanjem času ne odločuje več večina pač pa manjšina.

Louis Waldman in Charles Solomon sta večeraj izjavila, da so možje, ki so ju izključili, izdali ustavo. Z izključenjem je bila proklamirana taktika sile. Toda ni še vsega konec. Volilec imajo zadnjo besedo. Prav lahko se pa pripeti še večja nesramnost, namreč, da vzamejo državljanom volilno pravico.

RUSIJA SE JE BAJE VKLONILA.

POROČILO PRAVI, DA JE SPREJELA WILSONOV NAČRT GLEDJE REŠKEGA VPRAŠANJA. — POSEBNI ODPOSLANEC MINISTRskega PREDSEDNIKA NITTIJA JE INFORMIRAL D'ANNUNZIA O VLADNEM SKLEPU.

Reka, Italija, (2) 1. aprila. — Italijanska vlada je obvestila Gabriela D'Annunzia, da je sprejela Wilsonov načrt glede uravnave jadranskega vprašanja. Tukaj je bil poseben odposlanec ministrskega predsednika Nittija, ki je je pesniku sporočil ta odkod.

Na Reki se je vršilo zborovanje, katerega so se udeležili vsi D'Annunzijeve pristojvoljci.

Šef D'Annunzijevega generalnega štaba je izjavil, da bi bila Reka le v tem slučaju proklamirana kot neodvisna država, če bi bilo to potrebno za varstvo italijanskega značaja mesta.

Washington, D. C., 1. aprila. — Ameriška vlada dosedaj še ni dobila poročila, da je Italija sklenila sprejeti Wilsonovo odločitev glede reškega vprašanja. Wilsonov načrt je vsebovan v memorandu, ki ga je izdal dne 9. septembra najvišji zvezniški svet.

Rim, Italija, 1. aprila. — Senat je začel danes debatirati o splošni politiki vlade. Senator Mazzotti je izjavil v svojem ostrem opozicijskem govoru, da je kabinet nezmožen z ozirom na težavni položaj države. Obžaloval je, da se vladi ni posrečilo dobiti na svojo stran Anglije in Francije za odobritev mirovne pogodbe z Avstrijo. Zmerjal je ministrskega predsednika Nittija, češ, da se je večkrat jako laskavo izrazil o Jugoslovanih, dočim niso Jugoslovani izrekli dosedaj o Italiji še nobene dobre besede.

Ministrski predsednik je prekinil senatorja z besedami: Ni res. Tudi nekateri Jugoslovani so naši prijatelji.

Ko je senator govoril o težkem položaju Reke je vzkliknil Nitti: — Ni res. Dokažem vam lahko, da ima Reka več za jesti kot pa Italija.

Senator De Novelli je zagovarjal zunanjo politiko vlade ter je predlagal zvezo z različni narodi na vzhodni obali jadranskega morja.

Grof Faera je označil štrajk vladnih uslužbencev kot brutalno izstreljevanje, admiral Daste je pa zahteval obnovitev discipline v trgovski mornarici, češ, da mora Italija plačevati vsako leto dva milijona lir v zlatu za najete tujezemske ladje.

Senat je slednjim izrekel vladi zaupnico. Zanj je bilo 107 glasov, proti pa 11.

FRANCIJA SE PRIPRAVLJA.

Francija se pripravlja na vkorakanje v Nemčijo. — Konferenca Milleranda s maršalom Fochom.

Pariz, Francija, 1. aprila. — Francija je prišla do trdnega sklepa, da ne bo dovolila nikakih nadaljnjih omejevanj od strani Nemčije. Ministrski predsednik Millerand je imel zopet dolgo konferenco z maršalom Fochom. V pol-oficijelnih francoskih krogih se glasi, da bo dan signal za napredovanje Francozov v Nemčijo v trenutku, ko bodo nemške vladne čete v kateremkoli izdatnem številu skušale stopiti v demilitarizirano ozemlje.

Francozi so ostro kritizirali stališče predsednika Wilsona glede

vprašanja odpošiljatve čet proti špartačanom v Ruhr dolini. List Temps pravi:

— Mi vemo, da je ameriški poslanec Wallace prinesel ministrskemu predsedniku Millerandu spomenico, v kateri daje ameriška vlada izraza svojemu mnenju, da bi bilo pametno avtorizirati vstop nemških čet v demilitarizirano ozemlje. Po sprejemu te poslanice, ki je bila sestavljena v zelo spravljivem tonu, se človek nehotje vpraša, kakšna nadaljnjaja jantstva je predsednik Wilson predlagal, da se zagotovi izpraznenje nevtralnega ozemlja od strani dodatnih čet, katere bi Nemčija poslala tjakaj.

BOJAKI, NAROKASTE SE NA "GLAS NARODA". NAŠI VSUJI SLOVENSKEKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

KAKO JE ZADNJI VIHAR V ČIKAGI PODIRAL HIŠE.

NEMIRNA EVROPA.

Sklicanje generalne stavke na Danskem. — Francija se boji stavke na dan 1. maja — Iz Alzacije.

London, Anglija, 1. aprila. — Danes je tiskaj v oficijelnih krogih opaziti povečano vznemirjenost radi položaja na Danskem in prav posebno radi restosti domačega položaja in ne toliko radi bojzani, da bo danska vlada zavrnila ljudsko glasovanje.

V odgovor na akcijo kraja, ki je odsvolil kabinet Zahle-ja, je strokovno unijski kongres proglasil generalno stavko po celi Dansk.

Daily Telegraph pripominja: — Neumno bi bilo trditi, da je položaj kot se je razvil, kaj drugačen kot skrajno resen. Poziv na generalno stavko stopi v veljavo takoj in ta industrijalna revolta bo dosegla do torka svoj višek.

Pariz, Francija, 1. aprila. — Pripravite se na dan 1. maja. Boj se šele pričelja. Izvesti boste morali povečja delavske federacije ter se ne boste smeli zadovoljiti z enostavnim prekržanjem rok. So delovati boste morali pri revoluciji, če se bo završila.

To svarilo je obelodanil tajnik Bidegaray unij železničarjev v Franciji. 1. maj, ko bo uveljavljena generalna stavka, je seveda delavski praznik. Železničarji so pretreko leto ostali na svojih mestih, a druge unije so organizirale sprevede po celem mestu.

Mets, Lorenska, 1. aprila. — Železniški uslužbenci v Alzaciji in Lorenski so sklenili danes prenehati z delom, ker se je zavrnilo njihov zahteve, tikajoče se povišanja plače. Mehaniki, rudarji in kovinarji, kojih unije so zvezane s delavsko federacijo, bodo tudi prenehali z delom.

ITALJANI SO ZASEDLI SKADER.

Washington, D. C., 31. marca. — Jugoslovansko poslanstvo je do bilo iz Belgrada uradno brzojavko, da so italijanske čete zasedle Skader v Albaniji. To poročilo sicer italijansko poslanstvo v Parizu odločno zanikuje, pa je najbrže resnično.

Jugoslovanska vlada je že poslala protest najvišjemu svetu. Okupacija Skadera je v ostrem nasprotju s zavezniškimi določbami.

IZ WASHINGTONA.

Komitej za zunanje zadeve b spravlil skozi resolucijo, s katero bi se napravilo konec voj. stanju

Washington, D. C., 1. aprila. — Komitej za zunanje zadeve v poslanski zbornici se bo sestel danes, da vzame v roke resolucijo, s katero naj bi se napravilo konec vojnemu stanju z Nemčijo. Pričakovati je, da se bo opustilo v komiteju vsako debato in da bo prišla resolucija pred poslansko zbornico še jutri.

Tekom tridesetih minut po uvedbi resolucije so bili demokratični člani komiteja za zunanje zadeve poklicani na neformalno konferenco s kongresnikom Flood, demokratom iz Virginije ter prejšnjim načelnikom tega komiteja. Dogovorili so se, da bodo rasprotovali resoluciji.

Dočim je vrjetno, da bo dobila odredba večino glasov v poslanski zbornici, je le malo vrjetno, da bo deležna podpore dveh tretin, ki sta potrebni, da se jo sprejme preko veta predsednika.

OBNOVLJENI BOJI.

Rdeči so zopet obstreljevali Wesel in most preko reke Lippe je bil pognan v zrak.

London, Anglija, 1. aprila. — Najnovejša poročila iz Ruhr okraja so postala zopet resna, — prvi poročevalci Daily News v Rotterdamu. Do pretekle noči se ni na nobeni točki izročilo orožja od strani ustašev in boji so se vršili naprej brez vsakega prestanka. Pred trdnjavo Wesel so dobili rdeči nadaljna ojačenja ter so obnovili svoje napade. Rdeča artilerija je v vsi silo obstreljevala Haltern in ustaši so pogнали v zrak most preko reke Lippe v bližini Dorstena. Plenjenja se vrše naprej v Hamm in drugih krajih, kjer plenijo tolpe rdečih po prodajalnah in skladiščih.

SMRT ARMADNEGA LETALCA IN SPREMLJEVALCA.

Sioux City, Iowa, 31. marca. — Harry E. Simon, prejšnji armadni letalec iz Pittsburgha, Pa. in Arthur Peterson iz Viborg, S. D. učeneec, sta se smrtno ponesrečila pri prvem poskusem poletu. Aeroplan je padel iz višine 300 čevljev na tla.

POLOŽAJ V NEMČIJI.

Delavci razmišljajo o generalni stavki v odgovor na pretjno v Ruhr okraju. — Vladni ultimatum

Berlin, Nemčija, 1. aprila. — Radikalizirano organizirano delo v Nemčiji se nahaja ali pred novo veliko politično zmago ali pa je cela Nemčija na poti v državljansko vojno. Ti dve alternativni sta kot pribiti potem ko so fanatizem radikaleev v Ruhr okraju ter bedaste vojaške odredbe vlade ustvarile kritičen položaj, ki bi bil humorističen, če bi ne bil tako smrtno resen.

Potem ko je vladni ultimatum na rdečkarje v Ruhr okraju potekel v torek, ne da bi bil sprejet od strani radikaleev, so pričele vladne čete državne brambe z "moralno ofenzivo" proti industrijalnemu okraju ob Ruhr kot rapredovale "korak za korakom" kot se označuje v oficijelnem sporočilu previdno akcijo zavojevaleev. Vlada poudarja tudi z veliko odločnostjo, da je namerila vojaškega gibanja izvajati "moralni pritisk" na rdečkarje v Ruhr okraju in da so dobile čete dovolje, naj se obnašajo mirno ter se izogrejo vsakemu provokiranju prebivalstva.

Pričakovanemu napredovanju vladnih čet je še sledilo proglašenje splošne stavke v celem Ruhr industrijalnem okraju.

Nadaljnja tragikomična točka, ta so potem, ko je vladni ultimatum potekel, poverjeni zastopniki nemških delavskih unij ter vseh socijalističnih strank sestavili ter poslali koalicijski vladni ultimatum, pravomočen osemindstirideset ur, v katerem se zahteva prekinjenje vseh vojaških odreb proti okraju, glede katerega goje delavci resne pomisleke, ker so mnenja, da je njegovo republikansko prepričanje vse prej kot pristno.

Potom svojega privatnega ultimata na rdečo armado v Ruhr okraju se je general Walter napravil enim najbolj sovražnih mož v Nemčiji, v kolikor pride pri tem vpoštev organizirano delo.

Industrijalni sovjeti Berlina so se sestali v Noetzowi pivovarni v Berlinu, da glasujejo glede predloga takojšnjega uveljavljenja generalne stavke, če bi vlada do pitečee ne sprejela tega zadnjega ultimata ter mu ugodila.

Oslabljen vlada predsednika Eberta onahuje med militarizmom ter predajo v roke organiziranega dela.

PREVOZ METVIH.

Brest, Francija, 31. marea. — Danes so izkopali na nekem vojaškem pokopališču truplo nekoga ameriškega vojaka. To bo prvo truplo, katerega bodo prepeljali v Ameriko. Do 5. aprila jih bodo izkopali nadaljnih 140. Trupla bo prevahal transportni parnik "Antigone".

DENARNE POŠILJATVE V ISTRU, NA GORNIKO IN NOTRANJEKO.

Izvajamo denarna pošiljate polpomena zanesljivo in sodajne razmeram primerne tudi hitro po celi Istri, na Gorickem in tudi na Notranjem po ozemlja ki je na sedeno po italijanski armadi. Jamšimo ali garancijamo u vsako pošiljatev, toda za kakšno me goto namoda v izplačila na meso me prvotni cilike obveznosti.

50 lir	... \$ 3.00
100 lir	... \$ 5.70
300 lir	... \$ 16.50
500 lir	... \$ 27.50
1000 lir	... \$ 54.00

Denar nam pošliti je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

PREMOGARJI PODPISALI DOGOVOR.

PREMOGARJI MERKEGA PREMOGA IN DELODAJALCI SO SKLENILI KONTRAKT, KI TEMELJI NA IZVIDU PREDSEDNIKOVE KOMISIJE. — 27.ODSTOTNO POVIŠANJE PLAČE. — POVIŠANJE CEN PREMOGA.

Na temelju izvidu komisije, katero je imenoval predsednik Wilson je splošni komitej delodajaleev in delaveev za plačilne lestvice na centralnem kompetitivnem polju v sredo popoldne v hotelu Waldorf-Astoria sklenil dogovor, ki bo ostal pravomočen dve leti in ki se tiče 400.000 premogarjev v premogovnikih mehkega premoga.

Dogovor določa povišanje plače za 27 odstotkov, kar znaša nekako \$200.000.000 na leto. Premogarji bodo dobili od sedaj naprej približno tisoč milijonov dolarjev na leto. Dogovor je postal pravomočen ob polnoči.

Zastopniki premogarskih delodajaleev v West Virginiji, Kentucky-ju in drugih zunanjih distriktih, ki niso vključeni v centralno kompetitivno polje, so takoj izjavili, da bodo tudi takoj uveljavili novi kontrakt v svojih ozemljih.

Dogovor določa še nadalje osemurni delovni kot je v veljavi v teh premogovnikih. Ena točka novega dogovora je klavzula, ki določa, da se bo vse "notranje spore" v različnih okrajih mehkega premoga uravnalo od strani okrajnih uradnikov premogarjev in delodajaleev. Ničesar pa se ne sme storiti pri uravnavi teh zadev, kar bi povečalo produkcijske stroške ali pa zmanjšalo možnost zaslužka od strani premogarjev. Bonus sistem, katerega se poslužujejo sedaj delodajaleci, da tekmujejo med seboj za delavce, se obsoja in kontrakti določajo, naj vsebujejo vsi dogovori v različnih okrajih "kazensko" klavzulo za katerokoli ustavljenje dela ali neodobreno stavko.

Kakorhitro je skupni komitej sprejel kontrakt kot ga je sestavil nalašč za to sestavljeni odbor, so ga takoj podpisali mednarodni uradniki United Mine Workers Lewis, Murray in Green ter po dva delodajalca ter po dva premogarja za vsako izmed štirih držav, v katerih se nahaja centralno kompetitivno ali tekmovalno polje, — namreč Indiana, Ohio, Illinois in Pennsylvania.

Lastniki premogovnikov so ponovili svojo izjavo s prejšnjega dne, da bo sedanja cena premoga povišana od 65 centov na \$1.50 za tono pri rovu. Predlagano povišanje je označil Murray, podpredsednik United Mine Workers kot pretirano in neutemeljeno. Delavci stoje na stališču, da morajo povišane stroške produkcije nositi delodajaleci, ne da bi se naložilo javnosti dodatne stroške. Voditelji premogarjev so izjavili, da ne bodo povečali stroški za delodajalec na podlagi nove plačilne lestvice.

KAKO JE UŠEL NEW YORK BOMBARDIRANJU

Na dan, ko je bilo sklenjeno premirje, bi moral odpluti v Ameriko Zeppelin, ki bi bombardiral mesto

Washington, D. C., 1. aprila. — Mesto New York je ušlo bombardiranju od strani nekoga Zeppelina ravno za deset dni in to radi tega, ker je bilo premirje podpisano dne 11. novembra 1918. Potovanje, ki bi privedlo zračno ladjo preko Atlantika približno dne 21. novembra, do vrha obloženo s smrtonosnimi bombami, je bilo sklenjeno in nemški zračni častniki so že imeli sestavljene vse podrobnosti glede celega potovanja iz obstreljevanja.

To je vsebina pričevanja polkovnika Hensley-a, signalnega zbora armade Združenih držav, pred hišnim komitejem za vojaške zadeve. Polkovnik Hensley se je pred kratkim vrnil v Združene države potem ko se je mudil pet ali šest mesecev v Nemčiji.

Polkovnik Hensley je rekel, da je bil Zeppelin pripravljen na prekatantiški polet na dan, ko je bilo premirje podpisano.

Rekel je nadalje, da lahko ta dežela vrže med staro šaro vse

aeroplane in zračne ladje, kar jih ima. — Mi smo popolnoma zastareli, — je dostavil, — kajti pokazati ne moremo niti enega tipa ladje, ki bi bil kaj drugega kot plameneča rakev. Nemci so prešli k tipom, iz čistega metala. Zrevolucionirali so izrisavanje ter niso le revolucionarni, temveč tudi uspešni v svojih drznih načrtih.

REVOLUCIJA NA TURŠKEM.

Pariz, Francija, 31. marea. — "Pester Lloyd" poroča, da je po celi Turčiji, z izjemo Carigrada, izbruhnila revolucija. Revolucionarno gibanje je naperjeno proti zaveznikom.

Neka brzojavka iz Aten naznaja, da nameravajo Grki zasesti Drinopolje in Tracijo.

Važno za potnike.

Parnik, ki bi imel odpluti iz New Yorka v Trst 15. aprila, je preklican. Prvi parnik, ki odpluje prihodnje dni v Trst, je "Belvedere" in sicer 1. maja; parnik "President Wilson" pa 8. maja. To naj vpoštevajo posebno oni, katerim smo na njihovo vprašanje odgovorili, da odpluje 15. aprila en parnik v Trst.

Frank Sakser.

Premislite dobro, komu bo ste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zapreke starim izkušnim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušnim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljate se zadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

300 kron	... \$ 2.70	1,000 kron	... \$ 8.50
400 kron	... \$ 3.60	5,000 kron	... \$ 41.50
500 kron	... \$ 4.50	10,000 kron	... \$ 83.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi. Denar nam pošliti je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVERKA FRANK SAKSER. Vstanovljena leta 1903.

Venček ruskih narodnih pravljič.

Poslovenil Fran Pogačnik.

O ŽLI SESTRİ.

Zivela sta dva mužika (kmeta). Prvem je bilo ime Anton, drugemu Agaton.

"Poslušaj, brat!" pravi Anton, "pogubonosni oblaki se zbirajo nad nami." Pri tem se stresse kakor siha na vodi.

"No, kaj je to hudega?"

"A toča pojde in nam pobije kruh."

"Deževalo bo!"

"Toča bo!"

"Dež!"

"Nočem govoriti z bedakom!"

vzklikne Anton in udari s pestjo po sosedu.

Nato pa ni toče in dežja bilo ni, a obema je iz nosov in ušes tekla kri.

A to se ni pravljica nego le pregovor. Pravljica se nadaljuje jutri po obedu, ko se najemo rahlega kruha.

Zivel je muzik, ki je imel dva sina in hčer. Prvi sin je bil moder, drugi bedak. Starejši je bil oženjen. Ko se je muziku približal čas smrti, zapusti starejšemu sinu ves dom, živino in zemljo, bedaku in sestri pa ničesar.

Hči reče:

"Očka, zakaj zapuščaj vse starejšemu bratu, nama z bedakom pa ničesar?"

Starček se ozre nanju in odvrne:

"Ako vama prepusti starejši brat kopalnico, živita tam, ako ne, pojdita ven!"

"No, midva sva tudi s tem zadovoljna."

Muzik umre. Ko ga pokopljejo, pravi starejši brat:

"Bedak, spravita se s sestro z doma!"

"Dovolj, bratee, mogla bi živeti tudi v kopalnici."

"Živita tu!"

Bedak je hodil v gozd na delo in se s tem preživljal. Nekoč pravi sestri:

"Sestra, daj mi pletenico, grede v gozd ti nabereš gob!"

Dá mu pletenico, on jo vzame in gre. Hodi in hodi po lesu in kočno zaide. Začne iskati steeze, pride do trate in pogleda na okrog. Tu zagleda veliko kamenito trnadestropno hišo. Vrata so bila zaprta, oknice zatvorjene. Le eno okno je bilo odprto, k njemu pa je bila prisanjena lestevica. Bedak zleze v hišo, otvori vsa okna, odpre vsa vrata in jame hoditi po hiši ter jo ogledovati. Videl ni žive duše, bogastva pa je bilo na kupe. Bilo je tu zlata, srebra, draguljev in dragocinskih tkanin. V veliki sobi je stala kad z vinom, na njem pa je plavala srebrna časa.

Bedak vzame stol, prisede, pije vino in na vse grlo prepeva.

Zdajci zastlihi šum. Prišlo je 12 razbojnikov.

"Bratee!" pravi glavar, "nekaj pri nas ni v redu. Okna so odprta, gotovo se je kdo povabil v gosti."

Poslje naprej razbojnika, da jmu odpre vrata.

"Ne trudite se, bratee, odprem vam jaz!" zakriči bedak.

Vstopijo v hišo, razlože nagreb-ljeno blago, gredo v sobo, vzamejo vsak svoj stol in posedejo okoli kadi. Enemu razbojnikov znanjka stola. Stopi k bedaku in ga atrese:

"Bedak, zasedel si moje mesto!"

Bedak se mu upre.

"Po njem, tovariši! Kako se je smel v naši hiši upirati!"

Razbojniki skočijo s svojih mest in napadejo bedaka, tolčejo ga in tepo. Bedak se razsrdi ter zgrabi enega izmed njih za nogo in začne z njim udrihati na desno in na levo. Kogar zadene, vsak obleži. Ko glavar vidi, da z njim ni dobro češenj zobati, počene za kad in se skrije.

Bedak pobije vse razbojnike in zmeče trupla na dvorišče. Potem nasuje pletenico z zlatom, zapre hišo in se vrne k sestri. Stopi v kopalnico in zakriči:

"Tu imaš pletenico gob!"

Drugi dan zakuri sestra peč in hoče očistiti gobe. Prime za pletenico — bila je težka, da je ni mogla dvigniti. Kaj je to? Odgrne jo, bila je polna denarjev.

"Sestra!" pravi bedak, "pojdi v mesto in nakupi vsega dobrega, treba je, da praznujemo po očetu"

sedmimo! Jaz pa skličem v gosti kupee, mešane in kmete."

Sestra je nakupila jela in pila ter razložila vse po mizi, potem pa je stekla klicat starejšega brata z ženo.

"Ah, sipote ubage, nimate niti kruha, pa prirejate sedmimo", ji pravi starejši brat in noče iti.

"Pojdi vsaj ti, svakinja!"

"Kaj bomo pa pri vas jedli?"

"Izolita se s tem zadovoljiti, kar imamo."

Svakinja si misli, naj grem, se bom vsaj nasmejala.

Res pride in vidi, da je vsega v obilici. Vpraša, kje sta to zvela.

Bedak odgovori:

"Vama je oče zapustil dom in gospodarstvo, nama pa pletenico zlata."

Gostje so se najedli, napili in razšli. Ko se svakinja vrne, začne moža karati, češ, da on sam ni prida in da ga je oče osramotil — naj ne najde pokoja —, ko je umiral, Okanil ga je ter zapustil bedaku polno pletenico zlata.

"Ne oštevaj me, pojdem in zlato razdelim!"

Pride k bratu in reče:

"Razdeliva, brat, pletenico zlata, sicer se godi meni in moji ženi krivica."

Bedak odgovori:

"Čemu bi delila, vzemi rajši vse."

Nato prime sestro za roko ter pravi:

"Pojdiva, sestrica, iz kopalnice, imava svoj dom!"

Šla sta in prišla v tisto hišo, kjer je bedak pobil razbojnike.

"Tu, sestra, živi, gospodinji, jemlji in ne varčuj; jaz pa bom hodil na lov in pobijal divje ptice."

Brat se odpravi na lov, a sestra ostane doma. Začne ogledovati sobe in zapazi glavarja. Zaljubljen vanj in oba začeta razmišljati, kako bi odpravila bedaka.

"Glavar ji svetuje:

"Hlini se bolno in prosi bedaka, naj ti prinese jabolko s čarovitega vrta, tam ne uide smrti."

Bedak se vrne z lava in vidi sestro kako leži na postelji in vzdihuje.

"Kaj ti je, sestrica?"

"Bolna sem, bratee!" Jame ga prositi: "Videla sem v snu, da rasto na čarovitem vrta jabolka. Da le pokusim tu jabolka, takoj ozdravim!"

Bedak vzame pletenico in krene na pot po gozdu. Gozd je bil čimdalje bolj zarastel in gost, tako da ni bilo mogoče stopiti dalje. Bedak začne puliti drevje in robiti pot. Dve uri se trudi in pride končno na ravno poljano. Na poljani je stala velika petnadstropna hiša. Vrata so bila zaprta, okna zatvorjena, razen enega. Bedak zleze po lestevici v hišo, odpre vse oknice in otvori vsa vrata. Kamorkoli pogleda, vidi za čudo zlata, srebra, draguljev, tkanin in dragocenega blaga.

Za hišo je rasel vrt in v solnce se blesteča jabolka. Bedak pohiti na vrt, natrga polno bisago jabolk in že hoče oditi domov. Kar se spomni in pravi:

"Ne, počakam gospodarja ter mu plačam jabolka, da me ne bo imel za tatu."

Nedolgo nato se začuje konjski topot. Pride 24 razbojnikov in privede s seboj devojko nepopisne krasote. Stopijo v hišo, se jamajo gostiti, siliti v devojko in se iz nje norčevati.

Bedak gleda in nagovori glavarja:

"Čemu jo žalite?"

Glavar se razsrdi in zakriči:

"Otroci, zgrabite ga, zvežite in posteno namažite!"

Razbojniki hočejo navalliti na bedaka, on pa zgrabi enega od njih za nogo in začne udrihati na desno in na levo. Vse do zadnjega pobije. Nato prime devojko za roko in odvede k sebi.

Ko se vrnete domov, reče:

"Sestra, tu imaš jabolka, jej, da ozdraviš; a ti, krasna devojka, budi najina posestrima, živi in ne žaluj!"

Drugi dan se bedak napoti na lov, rodna sestra pa odhiti k glavarju ter mu počeži:

"Moj brat se je vrnil in že prekrasno devojko je pripeljal. Kaj napraviva z njim?"

Glavar odgovori:

"Igraj ž njim karte in stavi tak pogoj: Kdor izgubi, si mora dati zadaj roke zvezati. Ko on zajgra, prinese konopec in zveži mu roke! Ako prvo vrv raztrga, zveži ga z drugo, če raztrga tudi to, s tretjo. Mogoče ne bo vsem kos. Potem pokliči mene, jaz pritečem s sabljo in mu odsekam glavo!"

"Te zle besede pa je slišala posestrima in čakala, kaj bo.

Bedak se vrne domov. Rodna sestra sede, da igra z bratom na karte, posestrima pa sname s stene sabljo in zaproši:

"Bratee, podari mi to sabljo!"

"Vzemi jo, ako ti je všeč!"

Rodna sestra obigra brata ter mu zveže roke s konopcem. Bedak se napne in vrv raztrga. Ona prime nov konopec, ki je bil močnejši od prvega, in mu zopet zveže roki. Bedak se gane in vrv gre v kose. Prinese tretjo vrv, še močnejšo od prvih dveh, in mu silno krepko zveže roki. Kolikor tudi se brat napenja, vrvi ne more raztrgati.

"Razveži me, sestra, reže me v roke!"

"Razveži se sam!"

Rodna sestra pozove tedaj glavarja, posestrima pa se postavi pred vrata. Jedva glavar vstopi v sobo, zamahne ona s sabljo ter mu odbije glavo.

Brat se silno razsrdi, napne vse moči in vrv zahrešči ter poči. Tedaj zgrabi svojo ostro sabljo, odbije žli sestri glavo in vrže njeno truplo v plen divjim zverem.

Čez nekaj časa pravi posestrima:

"Pojdi, bratee, greva na moj dom!"

"A kje je tvoj dom?"

"Moj dom je daleč. Jaz sem carska hči. Ko smo potovali v tuje dežele, so nas napadli razbojniki ter me odpeljali."

Prišla sta k njenemu očetu. Car se je razveselil in dal bedaku svojo hčer za ženo. Priredili so svatbo in dolgo pivovali.

Tudi jaz sem bil tam, pil sem medice, vino je teklo po ustnih, a v usta mi ni kanilo. Na oknu pa sem pozabil žličko. Kdor ima brzo nožico, naj mi teče po žlico!

Jugoslavia irredenta.

Ravno z Goriskega.

Še vedno je vse polno nesreč, ki jih povzročajo ročne granate. Josip Erzetič iz Kožbane je umrl v goriški bolnici vsled poškodb, ki mu jih je napravila ročna granata. Strašno je bil razsarpjen. — Josip Čeh iz Brestovca na Krasi se zdavi v bolnici, ker je tudi močno poškodovan vsled eksplozivne ročne granate. Bati se je, da bo takih nesreč na spomlad med kmethi še mnogo. — V Lovkavcu je umrl nadučitelj Albert Rajer. — Za prijorja v bolnici u-smiljenih bratov v Gorici je imenovan Rajmund Bernadzik, Čeh, ki deluje v tej bolnici že nad 20 let. Usmiljeni bratje v Gorici so većinoma Čehi. — V Bovu se je zgodila začetkom februarja velika nesreča. V kaverni sta nabirala stavbene predmete Ivan Knavanja in sin, Kaverna se je začela zasipati in je pokopala oboje. — V Dvoru pri Bovu je povozil vojaški avtomobil 14-letnega Fr. Kenda. Bil je takoj mrtev. — Slovenski koloni v Brdih se gibljejo. Na sestanku pri komisarijatu v Gorici za samoupravne zadeve začetkom februarja je bil poudarjena potreba, da se kolonstvo odpravi.

Lov na brigante v Istri.

Karabinerji imajo sedaj mnogo opravila z briganti. Nedavno so lovili nekega Rudolfa Vinzana, 26-letnega, zelo nevarnega briganta. On je streljal na nje pa ni zadel nobenega, karabinerji so streljali nanj a tudi brezuspešno. Razpisana je nagrada tisoč lir za vjetje Vinzana. Zadnje dni so karabinerji polevili nekaj brezposelnih brigantakih pomagateljev, pravih brigantov pa ne morejo ujeti. Poročajo, da se je pojavil v Istri zopet brigantski vođa Giuseppe Lizardo, ki se je vrnil iz Jugoslavije. Vidijo ga tu in tam, ali boje se ga in nikdo ga noče loviti.

Ispahki.

Ki srbe in pečejo, so zelo nadešni. Severova Skin Ointment (Severova mazilo za kožne bolezni) je znano po svojih dobrih učinki. Kupiti v takih ali tistih ljahli v pomirju ter pomagati pri zdravljenju kože. Cena 50 centov in 2 centa davka.

Mla.

Zaper izpahke in kožne bolezni mora biti antiseptično čisto in dobro. Severova's Sensitive Skin Soap (Severovo zdravilo mila za kožo) popolnoma odgovarja tem zahtevam. Jaka je tudi znano vsled svojih zdravilnih vrednosti. Izbrano za kopaljn in britle. Cena 25 centov.

Unisnapje.

All drgnjenje kože, ki trpi vsled ispahkov, naj bi se vedno opravljalo s kako antiseptično razredino. Severova's Antiseptic je izbrano v takih slučajih. Pomiri srbenje ter napravi bolnika, da se dobro počuti. Cena 25 centov in 2 centa davka.

Zaprtje.

Povzroča veliko drugih bolezni. Sicerbi je treba, da čreva redno prebavljajo. Severova's Balsam of Life (Severov življenjski Balsam) je izbrano zdravilo za zaprtje, neprebravo, dispnejo, in izkušeno v vsaki državi. Cena 45 centov in 4 centa davka.

Liniment.

Naj bi bil v vsaki hiši vedno pri rokah. Severova's Gotthard Oil (Severovo Gotthardovo Olje) znano po svoji uspešnosti v slučajih revmatizma ali po dobrih boleznih, kjer je potrebna zdravljenje. Cena 30 in 60 centov ter 2 ali 3 centa davka.

Severova družinska zdravila so naprodaj v vseh lekarnah. Vprašajte izrečno za Severovo in ne vzamite drugih. Če jih ne motere dobiti, jih naročite od nas naravnost ter pošljite potrebno strozo z enim z vojnim davkom na ta naslov:

W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Spomladno zdravilo.

Spomladi ima veliko ljudi hlevredno navado, da iščijo sistem ter izčistijo kri zato da preprečijo razne kožne izpahlje, ogre, moliže, prišče bule in uljesa. Kjer je kri čista in kjer je sistem oslabljen je ponavadi najbolj rodovitno polje za take in podobne bolezni.

Vsak naj bi vsled tega vzelo

Severa's Purifier Blood

(Severov Kričistilec.)

Ki je dobro znan kot izborno zdravilo za regulacijo vsega sistema ter napravi kri čisto ter vsled tega prepreča razne izpahlje in druge kožne bolezni.

Čitajte, kaj nam je pisal o tem dne 11. februarja Mr. Stanley Dorgan, 502 13th St., Omaha, Neb.

Zahvaljujem se vam za vaš nasvet in za Severov Kričistilec. Imel sem hude kožne ispahlje, ki so pa izgini, ko sem rabil dva tedna Severov Kričistilec. Sedaj sem zdrav in me nič več ne boli."

Mi dobivamo veliko takih pisem, in smo prepričani, da vam bo zdravilo pomagalo. Navodila so lahko razumljiva.

Cena \$1.25 in 5 centov davek.

Poljska in boljševiki.

Ves svet, posebno pa Evropa, stoji danes pred boljševiškim vprašanjem kot pred neko sfigo, ki je nihče ne pozna in ne razume. Problem boljševizma je vsakemu nejasen, in čim več se o njem piše, tem manj se pravzaprav o njem ve. Strah pred boljševiki je sarah pred nekaj nepoznan; čim bolj se trudiš, da bi si ta problem jasno predčil, tembolj se zavedaš, da se ti to sedaj ne more posrečiti. Ta nervoznost in strah pred boljševizmom vlada po vsej Evropi, seveda v vsaki državi drugače.

Ko so boljševiki predložili mir poljski republiki, se je seveda vsa Evropa za to vprašanje veliko živo zanimala, kot bi pravzaprav mir med dvema evropskima državama to zaslužil. Vsi so takoj čutili, da bodo pogajanja med Poljsko in sovjetsko Rusijo prvi poizkus, kako naj se uredijo razmere med meščanskim in komunističnim državnim redom. Seveda je čisto naravno, da je tudi Poljska sprejela boljševiško mirovno ponudbo z velikim zanimanjem, kajti vse poljsko javno mnenje stoji pod uplivom vzhodne poljske fronte in za nepotrebnost čaka, kako se bodo mogli z boljševiki poborati. Boljševiška mirovna ponudba je zato okupirala vso poljsko javnost in vsaka stranka, kot tudi vse časopisje debatirajo, kakšno stališče naj zavzamejo napram boljševikom. Vsi čutijo, da se tukaj ne bo reševalo samo vprašanje mira med dvema meščanskima državama, ampak, da se bo tukaj pokazalo, ali je mir med dvema državnima redoma sploh mogoč. Cele tedne so poljske stranke in poljski časopisi razpravljali o možnosti mira z boljševiki in skušali kolikor mogoče jasno formulirati svoje stališče in svoje zahteve napram boljševizmu.

Tudi vlada je dolgo premišljevala, predno je prišla do konkretnih predlogov, ki jih je predložila komisiji poljskega parlamenta za zunanjo politiko. Ta seja je bila sklicana na 25. februarja in ni bilo mogoče v zadnjih mesecih v poljskem javnem življenju bolj važnega dogodka, kot debata v tej seji. Seja komisije pa ni bila javna, debatirajo se je pri zaprtih vratih, navzoča pa je bila vsa vlada in vrhovi vojske administracije. Za javnost so sporočili samo oficijelne komunikacije, ki pa je v jako diplomatčnih besedah povedal samo nekaj rezultatov te seje.

Vendar pa je ta komunikacija vsaj približno orisal nazore in predloge, ki jih imata poljska vlada in poljski parlament, napram boljševiški mirovni ponudbi. Ti nazori bi se dali na kratko povedati takole: 1. Poljska vlada in parlament vzameta na znanje mirovno pogodbo moskovske boljševiške vlade in s tem oficijelno priznata Leninovo državo. 2. Poljska je v principu pripravljena, da se pogaja in sklene mir. 3. Poljska izjavlja napram boljševikom, da se ni nikdar vojskovala napram boljševikom z ofenzivnim namenom, ampak, da je hotela braniti samo interese svoje države in svojega ljudstva.

Po tej principijelni izjavi je komisija namignila, pod kakimi pogoji bi se dalo pogajati o miru. Ti pogoji bi bili v splošnem sledeči: 1. Poljska država mora dobiti na vzhodu take meje, da bo zaravnan pred vsakim presenečenjem od vzhoda. 2. Tam, kjer bi mogel nastati spor, ali naj kraji pripadejo eni ali drugi državi, bi se moral izvršiti plebiscit. 3. Kolikor poljska vojska še ni okupirala vseh poljskih krajev, ji morajo boljševiki a priori priznati tiisto državno mejo, ki jo je imela poljska država leta 1772. 4. Poljska država je istaklo neposredno zainteresirana na vseh mirovnihih pogajanjih, ki jih bodo imeli boljševiki z njenimi sosedji, kot n. pr. z Litvo, Estonijo, Finsko itd. 5. Če bi se sklenil mir z boljševiško vlado, bi moral biti ratificiran po predstavitvju celoga ruskega naroda.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912.

Glas Naroda, published daily except Sundays and Holidays at New York, N. Y., for April 1, 1920.

County of New York.

State of New York.

Before me a Notary Public in and for the State and County aforesaid, personally appeared Ludwig Benedik, who having been duly sworn according to law deposes and says that he is the Business Manager of the Glas Naroda, and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation) etc. of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 448, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse side of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:
2. That the owners are: (Give names and addresses of individual owners, or, if corporation, give its name and address and address of stockholders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of stock)
3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state)
4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and other security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company, but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which the stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and that affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds or other securities than as so stated by him.

That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed during the month preceding the date shown above is 11,215 (This information is required from daily publications only.)

Ludwig Benedik, Business Manager.

Sworn to and subscribed before me this 1st day of April 1920.

(Seal) Anton Burzar, Notary Public.

(My commission expires March 30, 1922.)

Tej komisiji se to še ni zdelo zadosti, ampak je v svojem komunikatu pristavila, da je pripravljena pogajati se na tej podlagi šele potem, ko se bo sporazumela z entento in drugimi boljševiški sosedji. Šele ko bo dosežen ta sporazum, bo poljska vlada definitivno odgovorila sovjetski vladi. Ta komunikacija kaže, kako previdno in oprezno se je poljska vlada lotila tega vprašanja in kako daleč smo še od mira med Poljsko in boljševiki.

Razumljivo je, da ta diplomatsko-lakonični komunikacija zadovolji poljske javnosti in tudi ne poljskega časopisja. Javnost je čakala na bolj konkretna predloga, časopisje na bolj natančno formulirane motive. Skoraj vsi časopisji so obžalovali, da je vlada oziroma komisija povedala poljskemu ljudstvu v tej tako važni zadevi tako malo, opozicija in socialisti so seveda takoj zakričali: Doli z diplomatskimi tajnostmi.

Tem bolj živahno je bilo torej življenje za kulisami in slišali so se najbolj različni predlogi, kaj naj se vse zahteva od boljševiške Kar se tiče meja, so se vsi strinjali z gladnim nazorom, seveda jih ni manjkalo, ki so zahtevali še več. Drugače so pa zahtevali še skoraj vsi, naj se jasno in določno formulira tudi zahteva, da se morajo boljševiki brezpogojno obvezati, da se ne bodo vtikali v notranje razmere poljske republike. Druga, ravnotako močna struja zahteva še poleg tega, naj boljševiki plačajo vso škodo, ki so jo naredili ruske armade začasa vojne poljskemu ljudstvu. Kako velika je ta škoda, sedaj se nihče ne ve. V poučnih krogih trdijo, da mora znašati okoli 3 in pol milijarde poljskih mark v zlatu, kar bi bilo po našem okoli 5 milijard jugoslovanskih kron v zlatu.

Ker pravi komunikacija, da se mora Poljska sporazumeti najprej z entento in drugimi boljševiški sosedji, se je poljska javnost začela takoj brigati, kdo bo sodeloval pri tem sporazumu. Vlada še ni povedala ničesar konkretnega, splošno se pa sodi, da bo plašala v Pariz in London svojega ministra za zunanje zadeve g. Pateka in predsednika parlamentarne komisije za zunanje zadeve, g. Grabskega. Zdi se pa, da je velik del poljske javnosti proti temu, da bi sodeloval pri tej misiji g. Grabski.

Kot že rečeno, se opaža v vprašanju mira z boljševiki na Poljskem velika nervoznost. Čemur se pa tudi ne smemo čuditi. Poljska je država, ki je nastala iz teritorijev, kjer je dolga leta divjala vojska. Poljska obsega kraje, ki so še danes popolnoma razrušeni in nima v svojem območju niti ene petine take zemlje, kjer bi se danes ne poznali ostanki šrapnelov. Ustvarjati novo državo na takih razvalinah in pripeljati gospodarsko življenje v normalen tir, pa ni lahko, saj se to še ni posrežilo niti takim državam, ki so trpele od vojske velikokrat manj, kot Poljska. Kdor nepristransko presoja dosedanje delo poljske države, ji mora priznati, da je dosedaj dobro in častno vrisla svojo nalogo in upravičila svojo eksistenco. Da pa ni mogla narediti toliko, kolikor bi mogoče naredile druge male države, je pa tudi jasno, kajti takih težav, kot jih ima ona, ni imela in jih nima nobena druga nova država. Če torej poljska država ni tako dobro urejena, kot druge nove države, ni kriva vlada, ampak splošen položaj poljskega naroda; krivda pa zadene tiste, ki so reškom dolgih let rušili in mičevali blagostanje poljskega ljudstva. Resnici na ljubo je torej treba povedati, da so gospodarske razmere na Poljskem zelo težke, čeprav jih niso krivi Poljaki sami, vendar pa sili ravno ta težki gospodarski položaj Poljake, naj kolikor mogoče hitro uredre razmere, napram boljševikom. To je glavni povod, zakaj se ni odklonila boljševiška mirovna ponudba.

Prihodnji meseci bodo pokazali, ali bo spleh mogoče kakim meščanski vladi skleniti mir s sovjetsko vlado. Zdi se, da je mir mogoč, vendar pa je ravnotako mogoče, da bo ta mir ostal samo na papirju, kajti boljševiki lahko podpisajo stokrat, da se ne bodo vtikali v notranje razmere tujih držav, držati pa ne bodo mogli svoje sosedje. Bistvena poteza boljševizma je svetovna revolucija, bistvo boljševizma je njegov notranji nagon, da uniči vse na svetu, kar je sezidano na kapitalističnem egoizmu. Če se s podpisom na mirovni pogodbi boljševizem odprve temu notranjemu nagonu, bo moral ublažiti tudi pri sebi doma komunistične socialne reforme in se tako počasi preleviti v sistem dosedanjšega socialnega in socialističnega gibanja. Temu razvoju se pa ravno Lenin in Trocki upirata na žive in mrte in sta ponovno izjavila, da raje pogineta s svojimi idejami, kot da bi pripeljala boljševiško gibanje v tako srufjo.

Slovenske šole v Gorici.

Mestni šolski svet v Gorici je obvestil z dopisom odvetnika dr. Karla Podgornika kakor zastopnika staršev, ki so z vlogami in po odposlanstvih na merodajnih mestih zahtevali zopetno otvoritev slovenskih šol v Gorici, da je generalni civilni komisariat z dopisom 9. februarja priobčil naslednje: Predsednik ministrskega sveta je z brzojavko od dne 4. febr. pritrdil, da se začasno za tekoče šolsko leto poskrbi za ponk otrok slovenske narodnosti v Gorici z ustanovitvijo slovenskih vzporednih razredov pri italjanski ljudski šoli. Mestni šolski svet ukrene, kar je treba, da se izvrše navedbe predsednika ministrskega sveta. — Slovenski starši pričakujejo, da bodo začasno slovenske vzporednice tvorjene nemudoma in v zadostnem številu ter da bodo s prihodnjim šolskim letom izpremenjene v samostojno slovensko ljudsko šolo v Gorici. Merodajne oblasti naj bi pri tem ne pozabile, da so Slovenci imeli v Gorici še mnogo drugih šol in zavodov, katerih zopetna otvoritev je za kulturne potrebe goriških Slovencev ravnotako neobhodno potrebna, kakor otvoritev ljudske šole.

ANŽE PITOV ALI ZAVZETJE BASTILE.

Spisal Aleksander Dumas, st.

(Nadaljevanje.)

14 — Ker ne znam plesati. — Naučili se boste. — Ah, če bi mi hoteli pokazati vi, gospodična Katarina, bi se gotovo veliko boljše naučil kot če gledam gospoda de Charny.

Francoski intelektualci proti D'Annunziju.

"Clarke" francosko glasilo "internacionalne misli", prinaša pismo, katero je poslal D'Annunzio predsedništvu "Clarke" in v katerem se pritožuje, ker nastopa ta skupina najboljših francoskih pisateljev proti okupaciji Reke s strani D'Annunzija.

Uredništvo "Clarke" prinaša to pismo v celoti, a istočasno prinaša pod njim odgovor glavnega odbora "Clarke", ki vsebuje med drugim naslednje: "Navzile vsem frazama D'Annunzija ostanemo mi še nadalje pri tem, da je bil cilj te teatralne manifestacije, ki jo podpirajo italijanski šovinisti in licemerna vlada, ki ni vredna večje pozornosti druge, zelo ozke nacionalistični namen. Cera reka avantira je prožeta z imperijalističnim, militarističnim in aneksionističnim razpoloženjem, kar se jasno vidi, iz vseh ustrelnih manifestacij in pompoznih proklamacij človeka, ki je bil enkrat ženjalni pisateljski talent, a se je sedaj udil enemu nenavznemu in zlobnemu idealu. Odozdravitelji to ekspedicio bi pomenilo odobravitelji začelo, da pripada svet avanturistom in nasilnikom."

Smešno je, ko hoče D'Annunzio dokazati humanitarnost svoje težnje o italijaniziranju Reke (a leta 1913, pri sestavljanju Londonske pogodbe niso imeli nobenega pojma o italjanstvu tega kraja!) in kadar hoče to italijaniziranje primerjati s pravičnimi aspiracijami velikih držav, osvobojenih od Anglije. Delo pravice in reda se bo izvršilo, ne s pomočjo D'Annunzijevega konditijerjev, nego potom moralnih težejših skupnega interesa in potom univerzalne volje, ki bo osvobodila ljudstva šovinističnega jarma in vednih moritev.

Reška afera ostane to tedaj za nas to, kar je tudi v resnici: egoističen čin, krivina, len kakor tudi smešen in ki se da primerjati s kakim barbarskim činom 16. veka. Med D'Annunzijevim činom in velikimi idejami za katere danes umirajo in žive, stoji jaz, in v svoje opravičenje upa ta čin samo en veljaven argument, a ta argument ni nikakor pošten: to je, da so tudi drugi zavezniki vzeli, kar je vsak mogel pri razkosanju slabših in premaganih.

Zakaj nas ne spoštujejo, če smo hinarški, ako nas sovražijo, če smo odkritosrčni? — Zakaj so naši grehi včasih naša sreča? Zakaj naše čednosti, vir vseh naših nesreč?

NAZNAVILLO IN ZAHVALA. Zalostnim sreem naznanjam sodnikom, znanecem in prijateljem vest o smrti našega ljubelega sinčka oziroma brata

JOHNA DOLENC. Rajni je bolehal štiri tedne na ljudem kašlju in ker je bil premlad, ga nismo mogli rešiti. Rojen je bil 30. januarja 1920, umrl tam je 25. marca.

Najlepša hvala botrom Vincencu in Mariji Huter, ki so mi stali na strani ves čas sinčkove boleznice, ki mi pomagali do zadnje ure. Lepa hvala tudi Franku in Tereziji Godina ter družini Okoren, ki so rajnega obiskali na mrtvaškem odru. Lepa hvala tudi mojemu možu s sestri, ki nas je tolažila v teh žalostnih urah. Še enkrat lepahvala vsem skupaj!

Tebi pa, dragi, ljubljeni sinček, še enkrat kličemo: Spavaj v miru v svoji rojstni domovini in večna luč naj ti sveti! Sladko spavaj, sinček mali, nate ne bomo nikdar pozabili, ko si bil še res tako mali, naj Marija te ohrani!

Zalujoci ostali: John in Antonija Dolenc, stariši. Julija, Ana, Amalija in Popca, Franca Vikič, teta. P. O. Box 12, Arona, Pa.

IZŠE SE 50 MOŽ. Do bre kampe zastojni, \$2.50 od klafre. Pišite na: M. Vista, 40 Robert Street, Bradford, Pa.

PISMA IZ STAREGA KRAJA. imata pri upravništvu našega lista ŠTEFANIJA MOŽETIC in MATEVŽ BANIČ, zadnji doma iz Mitrovica na Hrvaškem, po po-kliučku stavec, ki je bil svojejčasno zaposlen v tiskarni lista Glas Naroda.

Rad bi izvedel, kje se nahaja moj brat FRANK PAJNIC BAUC. Doma je iz Gerova na Hrvaškem. Prosim cenjene rojake, da mi sporoče njegov naslov, ali naj se pa sam oglasi. — Matija Pajnič Bauc, Wahalak, Miss.

Spodaj podpisani želim zvedeti za svojega brata MAT. MIHELICHA, kateri biva v Združenih državah 20 let. Doma je iz vasi Gornji Suhor št. 6, fara Vinica, Belokranjsko. Prosim cenjene rojake po Združenih državah, ali kje kateremu znan njegov naslov, da ga mi sporoči, ali pa naj se sam javi na naslov: Geo. Mihelich, Biwabie, Minn.

Vložite svoj denar v Trinidadsko veliko banko.

The First National Bank of Trinidad, Colo.

ima za \$350000.00 vlog.

Obresti plača izza drec vložbe.

Pošilja denar v Evropo po najnižjih cenah.

Banka za vsakogar.

Prav rada bi izvedela za mojega sina FRANKA SMREKAR. Pred nekaj časa je bil v Collinwood, Ohio, 715 E. 159th St., sedaj pa ne vem, kje se nahaja. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj mi ga sporoči, za kar bom zelo hvaležna, ali pa če sam to čita, naj se mi oglasi. — Mrs. Mary Smrekar, Box 273, Manville, N. J.

Rad bi izvedel za naslov mojega ujca ANTONA ŠTAVAR, doma iz Klenka pri Št. Petru na Krasu. Pred nekaj leti se je nahajal v Baronvale, Somerset Co., Pa. Obnem bi tudi rad izvedel, kje sta ALOJZIJE in TOMAŽ REBEC, doma iz Pačja pri Št. Petru na Krasu. Pred 5. leta sta se nahajala v McMechen, W. Va. Prosim cenjene rojake, ako so jim naslovi znani, da mi jih naznanijo, ali naj se pa sami zglašijo. — Frank Česnik, 6034 Carry Ave., Cleveland, Ohio.

NAPRODAJ. farma 80 akrov; 20 gozda in pašnik, 12 pšenice, 12 detelje ter vse seme, ki se ga potrebuje za posejati; 7 krav, 1 telica, 4 fine konje, hlev in cementirana klet (cellar); 5 sob hiša, dobra voda, vsakovrstno sadje, 2 ograjena vrta in vse stroje, ki se jih potrebuje na farmi. Vse v najboljšem redu, lepa lega, blizu cerkve, šole in mesta. Za pojednailna se obrnite na lastnika: A. Simon, R. F. D. 22, Freedom Station, Ohio.

Iščem svojega sorodnika JOHNA LOVŠETA, doma iz Kašelga, fara Devica Marija v Polju pod Ljubljano. Dve leti pred vojno je živel v Pennsylvaniji. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga sporoči, za kar bom zelo hvaležen, ali pa naj se mi sam javi. — Frank Kermec, Box 54, Cheat Haven, Pa.

NAZNAVILLO IN VABILO. Conemaugh, Pa. Slovenski diletantje dramatičnega kluba v Conemaughu priredijo dne 10. aprila ZABAVNI VEČER v dvorani sv. Alojzija na Martin's Alley. Ker je na programu krasna žaloigra "Neugojljiva hči ali najdena mrtva na materinem grobu", vabimo vse slovenske rojake in rojakinje, da se v obilnem številu vdeležijo. Vsak rojak ali rojakinja si bo ohranila spomin na omenjeno igro vse svoje življenje.

Tu podamo površne podatke predstave: I. slika: Obup in trpljenje vdove Ivane Pelhan in njene hčere Olge. II. slika: Sestanek Olge z židom, skrivnim trgovcem z dekleti. III. slika: Neposlušnost Olge napram materi in njen beg. Materina smrt od žalosti. IV. slika: Snidenje s prijateljico v tujni. Olga spozna, da je bila prevarana. Obupno seže po orožju ter usmrti zapeljivega vsiljevca, na kar zbeži. V. slika: Olga, zasledovana po policiji, dobi službo pri perici Marti. VI. slika: Olga se povrne v domovino. Policija jo najde mrtvo na grobu matere. V. slika: Olga spozna, da je bila prevarana. Obupno seže po orožju ter usmrti zapeljivega vsiljevca, na kar zbeži. V. slika: Olga, zasledovana po policiji, dobi službo pri perici Marti. VI. slika: Olga se povrne v domovino. Policija jo najde mrtvo na grobu matere. V. slika: Olga spozna, da je bila prevarana. Obupno seže po orožju ter usmrti zapeljivega vsiljevca, na kar zbeži.

Torej, rojaki in rojakinje v bližini Johnstowna, ako posetite to predstavo, boste nekaj videli, kar še nikdar niste in vam tudi ne bo žal za stroške. Po predstavi bo prosta zabava in ples. Godbo bo izvrševal fini orkester. Začetek ob 10. uri večer. Vstopnina za moške 60¢, dame 30¢, otroci 10¢. Čisti prebitek je namenjen za nabavo igralnih kostumov.

Za obilni poset vabi najvišje Odbor. (3x 19-3 2&8-4)

French Line

CAMPAGNE GENERALE TRANSATLANTIQUE V JUGOSLAVIJO PREKO NAVRE. Mitri parniki s štirimi in dvema vjakoma. LAFAYETTE ..... 10. aprila FRANCE ..... 14. aprila ROCHANBEAU ..... 22. aprila

Posebni zastopnik jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havru ter jih točno odpremil, kamor so namenjeni. Parniki Francoske črte so transportiral tekom vojne na tisoče čehoslovanskih vojakov brez vse neprilike. Za šifrate in cene vprašajte v DRUŽBNI PISARNI, 19 State St., N. Y. C. ali pa pri lokalnih agentih.

Cosulich črta. Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst. Parnik Belvedere odpluje 1. maja. Parnik President Wilson odpluje 3. maja. Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji. Razkošne ugodnosti prevega, drugega in tretjega razreda. Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino. PHELPS BROTHERS & CO. Passenger Department 4 West Street New York.

OGLASI MAJ SE. rojak MATIJA SMODEJ. Pri nas ima pismo iz Pariza od F. Smodeja, člana parlamenta v Belgadu. Upravništvo Glasaroda. (30-3-14)

OGLASI MAJ SE. ANTON KOMPOŠ; išče ga sestra Marija Kompoš, Rateče št. 35, Jugoslavija. — Nadalje naj se oglašuje tudi OLGA SCOGNA; pri nas ima pismo od Spedike Piacenti iz Rima, Italija. Upravništvo Glasaroda.

Iščem svojega brata JOHNA VIDMAR. Svojejčasno je bival v Franklinu, Kansas. Čula sem sedaj, da se nahaja nekje v Pennsylvaniji, ali njegovo bivališče mi ni znano. Ako kateri naročnikov tega lista ve za njegov naslov, naj mi ga blagovoljno naznani, ali sam naj mi kaj piše, ker že dve leti ne vem za njega. Tudi njegovi stariši bi radi videli, da bi jim kaj sporočil v stari kraj. Jaz njegova sestra Terezija Vidmar, sedaj omožena Pajk, bi rada videla, da se mi oglasi na naslov: Mrs. Theresa Pajk, Box 91, Imperial, Pa.

NAZNAVILLO IN VABILO. Conemaugh, Pa. Slovenski diletantje dramatičnega kluba v Conemaughu priredijo dne 10. aprila ZABAVNI VEČER v dvorani sv. Alojzija na Martin's Alley. Ker je na programu krasna žaloigra "Neugojljiva hči ali najdena mrtva na materinem grobu", vabimo vse slovenske rojake in rojakinje, da se v obilnem številu vdeležijo. Vsak rojak ali rojakinja si bo ohranila spomin na omenjeno igro vse svoje življenje.

Tu podamo površne podatke predstave: I. slika: Obup in trpljenje vdove Ivane Pelhan in njene hčere Olge. II. slika: Sestanek Olge z židom, skrivnim trgovcem z dekleti. III. slika: Neposlušnost Olge napram materi in njen beg. Materina smrt od žalosti. IV. slika: Snidenje s prijateljico v tujni. Olga spozna, da je bila prevarana. Obupno seže po orožju ter usmrti zapeljivega vsiljevca, na kar zbeži. V. slika: Olga, zasledovana po policiji, dobi službo pri perici Marti. VI. slika: Olga se povrne v domovino. Policija jo najde mrtvo na grobu matere. V. slika: Olga spozna, da je bila prevarana. Obupno seže po orožju ter usmrti zapeljivega vsiljevca, na kar zbeži.

Torej, rojaki in rojakinje v bližini Johnstowna, ako posetite to predstavo, boste nekaj videli, kar še nikdar niste in vam tudi ne bo žal za stroške. Po predstavi bo prosta zabava in ples. Godbo bo izvrševal fini orkester. Začetek ob 10. uri večer. Vstopnina za moške 60¢, dame 30¢, otroci 10¢. Čisti prebitek je namenjen za nabavo igralnih kostumov.

Za obilni poset vabi najvišje Odbor. (3x 19-3 2&8-4)

DELO DOBI dekline nad 16 let staro ali starejša ženska za hišno opravilo. Plača dobra in tudi dober dom za pošteno, snažno in pridno dekline ali žensko. Plačam tudi vozne stroške, ako pride iz drugega kraja; samo naj se oglasi prej na naslov: John Kramer, 5301 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. (1-3-4)

Kje je moj brat JAKOB JUDEŽ? V Združenih državah je biva kakih 12 let in baje nekje v državi New York. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, ali naj se pa sam javi svojemu bratu: Peter Judež, Zalog št. 65, pošta Komend pri Kamniku, Slovenija, Jugoslavija. (31-3-14)

OPOMIN. Cenjene rojake v Crowford Co., Kansas, vljudno opominjam, da bi se spomnili na mene spodaj podpisanega in storili svojo dolžnost in mi plačali, ker jaz sem tudi v potrebi. Dalje opominjam tudi one, ki ste bili z menoj v družbi, da svojo reč poravnate do 1. junija, drugač sem primoran dati v javnost. — Jacob Crennik, Box 26, Minden Mines, Mo. (31-3-24)

Dr. MOY je uspešno ozdravil na-duho, božjast, ataksijo, vodenice erce, jetra, ledice in želodčne bolečine na čudežen način. Bolečine trebuhu, v prvih teklina, revmatični oteb, nogah, rokah ali križu; osem, kožne bolezni, izpuščaj, ogrce. Moške ali ženske bolezni ali slabi kri se lahko ozdravi brez operacije v najkrajšem času in po najnižji ceni. Uradne ure: ob delavstvih od 9. pop. do 1. pop. Ob nedeljah in praznikih: od 9. do 1. pop. Dr. JIN FUEY MOY 308 Grant Street PITTSBURGH, PA.

GROZDJE! GROZDJE! GROZDJE! Suho importirano iz starega kraja BOKSA 50 FUNTOV ZA \$14.00. Mošt iz svežega grozolja, sod 52 galon \$72.00, sod 26 galon \$43.00, sod 10 galon \$21.00. Zdravilno vino Ferro China za bob 12 steklenice \$21.00. Špecialna cena za večja naročila. Denar se pošlje naprej v registriranem pismu ali Postal Money Order. S. KUCICH Dalmatinsko Cal. Grapes Co. 66 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.

Moški in ženske. Na napravilno napaka. Zakažni ali na preskrbite najstarejšega, najokostenejšega, najiskušenejšega in najboljega zdravilnika v vaškem. Dr. Mullin ima 89 let iskustva v zdravljenju tisočev in tisočev bolnikov bolnih na najrazličnejše načine. Vred tega je postal najbolj neodvisen zdravnik, pri katerem se lahko zagurate za svojo bolezen. Brez skrbi bosta dobili pri njem najbolj temeljito zdravljenje in veliko resnično pomoč za vaš denar. Brezplačna zdravilska preiskava potom stroja. Govori vseh maternih jezikov. Uradne ure od 9. do 5. V nedeljo od 10. do 5. Dr. B. F. MULLIN 411 - 4th Ave., 2nd Floor, PITTSBURGH, PA. Nasproti glavni pošti.

NOVA IZNAJDAB. Ali ste že čuli o najnovejši iznajdbi? Ali ste že videli nove C. O. prožne pete? Naša moderna iznajdba, pete z pravimi prožnimi žicami (springi) omogočijo še tako težki osebi, da hodi z lahkoto brez vsakega napora. C. O. prožne pete olajšajo hojo onim, ki imajo bolne ali utrujene noge. C. O. prožne pete (glej sliko) so narejene močno in lično. Dobe se v vsaki velikosti in vseh barvah. Prizdi se lahko na vsako obuvalo; ker je pridejano navodilo vsakemu paru. Prožna postelja poživili telo; C. O. prožne pete pa zabranijo utrujenost. En korak na C. O. prožnih petah, je korak v pravo smer. Ne odlašajte! Naročite jih takoj! Omenite številko čevljev in barvo. Poskusi enkrat in ne boš več brez njih. Cena \$1.50. Iznajdba je patentirana in podjetje popolnoma v slovenskih rokah. Rojaki podpirajte in priporočajte drugim Slovenko podjetje! C. O. SPRING HEEL CORPORATION 905 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y.